

Kuntaliiton kuntatalousyksikön Taloustorstai 28.9.2017

- klo 9:30 **Kuntatalouden tilannekatsaus** / *Minna Punakallio*
- klo 9:50 **Valtion talousarvio 2018** / *Minna Punakallio*
- klo 10:15 **Verotus** / *Jukka Hakola*

Tauko

- klo 11:00 **Valtionosuudet** / *Sanna Lehtonen*
- klo 11:30 **JHS-suositukset: Taloustietojen raportointi muuttuu** / *Mikko Mehtonen*

Taloustorstaita on mahdollista seurata myös **tallenteena** suoran lähetyksen jälkeen. Tallenne julkaistaan noin viikon kuluttua.

Kuntatalouden tilannekatsaus

28.9.2017 Helsinki
Taloustorstai

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Kuntaliitto
Twitter @MinnaPunakallio

Kokonaistaloudelliset ennusteet ja taustaoletukset

Lähde: Vuodet 2015-2016 Tilastokeskus, vuosien 2017-2021 ennusteet VM 19.9.2017

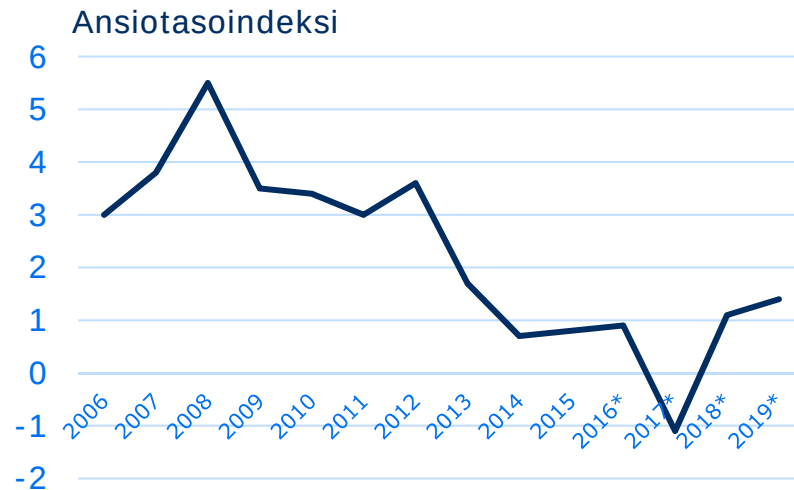
Prosenttia:	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BKT, määrän muutos	0,0	1,9	2,9	2,1	1,8	1,3	1,1
Palkkasumman muutos	1,0	1,5	1,8	2,2	2,1	2,8	3,0
Ansiotasoindeksin muutos	1,4	1,1	0,3	1,4	1,6	2,4	2,6
Työttömyysaste	9,4	8,8	8,6	8,1	7,8	7,5	7,3
Kuluttajahintojen muutos	-0,2	0,4	0,9	1,5	1,5	1,8	2,0
Kuntien kustannustason muutos ¹⁾	0,6	0,8	-2,1	0,6	1,3	2,3	2,2
Valtionosuusindeksin muutos	0,6	0,0	-0,7	0,0	0,0	1,2	2,2
Kuntien ansiotasoindeksin muutos	0,8	0,9	-1,1	1,1	1,4	3,6	2,3
Ennusteet huhtikuussa 2017 (Kuntatalousohjelma):							
BKT, määrän muutos	0,3	1,4	1,2	1,0	1,2	1,0	1,0
Palkkasumman muutos	1,0	1,6	0,9	1,7	2,0	2,6	2,7
Ansiotasoindeksin muutos	1,4	1,2	0,5	1,2	1,5	2,2	2,3
Työttömyysaste	9,4	8,8	8,5	8,1	7,8	7,6	7,4
Kuluttajahintaindeksin muutos	-0,2	0,4	1,2	1,3	1,4	1,7	2,0
Kuntien kustannustason muutos	0,6	0,8	-1,7	0,7	0,7	3,1	2,0

1) Indeksissä on huomioitu lomarahojen leikkaus vuonna 2017 ja niiden palautuminen vuonna 2020.

Ilman näitä eriä muutos olisi vuonna 2017 -1,0 % ja vuonna 2020 1,2 %

Kuntien ansiotasoindeksi ja peruspalvelujen hintaindeksi

Muutos-% edellisestä vuodesta

PPH-indeksissä on huomioitu lomarahojen leikkaus vuonna 2017 ja niiden palautuminen vuonna 2020

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

(Prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta)

MAKSU/VUOSI	2016	2017	2018*	2019*	2020*
Sairausvakuutusmaksu	2,12	1,08	0,87	0,98	1,49
Työttömyysvakuutusmaksu	3,90 ^{a)}	3,30 ^{b)}	2,60 ^{c)}	2,60 ^{c)}	2,40 ^{c)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu (keskim.)	23,21	21,95	21,60	21,20	19,35 ^{f)}
- työnantajan palkkaperusteinen maksuosa	17,10	17,05	16,75	16,15	15,75
- varhaiseläkemenoperusteinen maksuosa	0,90	0,90	1,00	1,10	1,10
- eläkemenoperusteinen maksuosa ^{d)}	5,21	4,00	3,85	3,95	-
- kuntien ja maakuntien tasausmaksu ^{e)}	-	-	-	-	2,50
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	18,35	16,99	16,78	16,39	16,04
MUUT (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Työnantajan maksut (keskim.)	29,44	26,53	25,29	25,00	23,61
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	0,12	-2,91	-1,25	-0,29	-1,39
Vakuutetun maksu (alle tai = 53 v.)	5,70	6,15	6,35	6,75	7,15
Vakuutetun maksu (yli 53 v.)	7,20	7,65	7,85	8,25	8,65

* ennuste

^{a)} 1,00 % palkkasumman ensimmäiseen 2 044 500 euroon asti

^{b)} 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 2 059 500 euroon asti

^{c)} Palkkasummarajan ylittävältä osalta

^{d)} Sote- ja maku-uudistuksen yhteydessä esitetään eläkemenoperusteiden maksun lakkauttamista 2019

^{e)} Sote- ja maku-uudistukseen liittyen kunnille ja maakunnille esitetään uutta tasausmaksua, joka ei riipu palkkasummasta. Maksu prosenttia koko eläkejärjestelmän palkkasummasta; kunnat ja maakunnat n. 2,75, muut 0,00.

^{f)} Kunnat ja maakunnat arviolta 19,60 ja muut jäsenyhteisöt 16,85

Kuntien ja kuntayhtymien bruttomenot, mrd. €

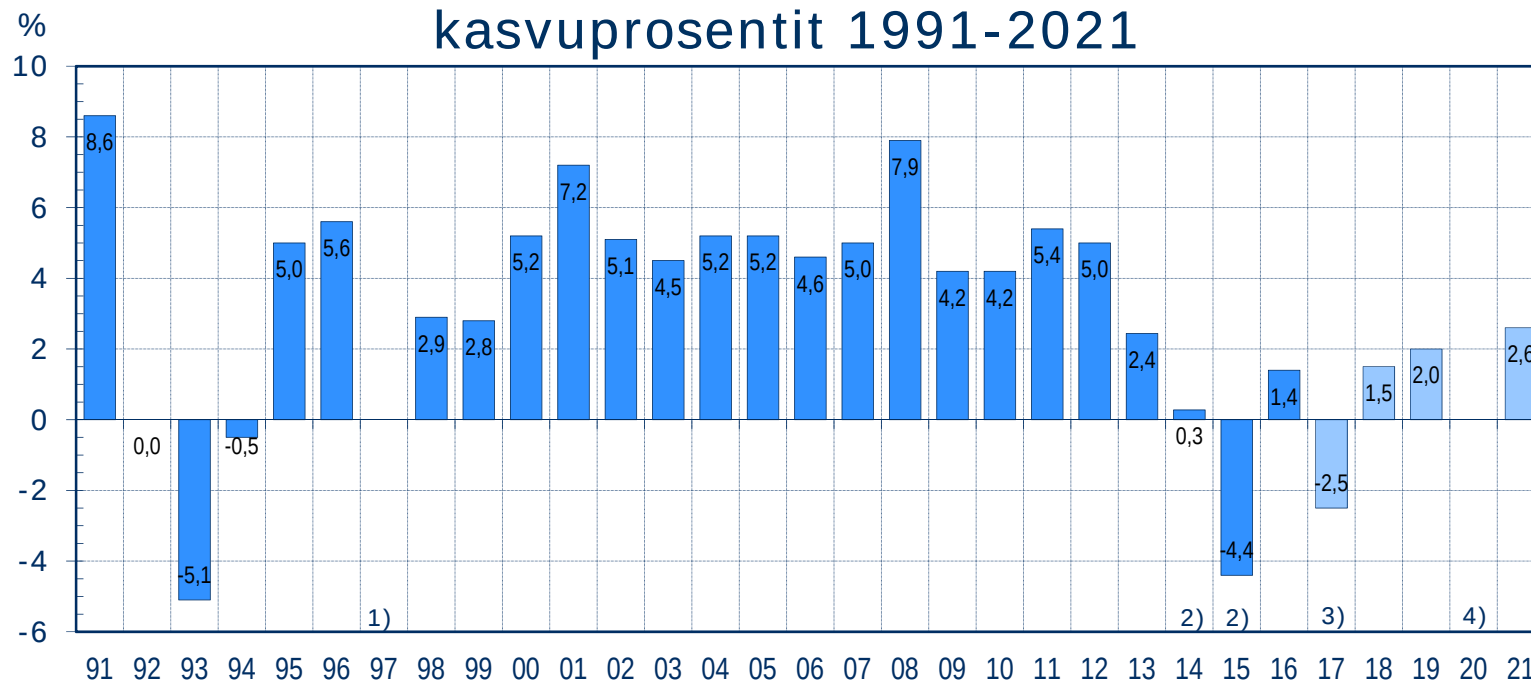
	2015	2016*	2017** 1)	2018**	2019**	2020** 2)	2021**
Toimintamenot	36,75	37,27	36,35	36,89	37,63	18,28	18,75
- Henkilöstömenot	21,01	20,78	20,06	20,14	20,47	10,20	10,45
- Palkat	16,13	15,93	15,74	15,93	16,24	8,20	8,40
- Muut henkilöstömenot	4,88	4,85	4,32	4,21	4,24	2,00	2,05
- Ostot (materiaalit ja palv.)	12,16	12,68	13,14	13,70	14,08	6,12	6,34
- Avustukset	2,68	2,77	2,11	2,03	2,03	1,29	1,30
- Muut toimintamenot	0,90	1,03	1,03	1,03	1,04	0,67	0,67
Korkomenot	0,29	0,27	0,26	0,28	0,30	0,25	0,26
Investoinnit	4,42	4,35	4,65	4,75	4,85	4,39	4,50
Yhteensä	41,45	41,88	41,26	41,92	42,78	22,91	23,52
Muutos- % :							
Toimintamenot		1,4	-2,5	1,5	2,0	-51,4	2,6
- Palkat		-1,2	-1,2	1,2	1,9	-49,5	2,5
- Ostot (materiaalit ja palv.)		4,3	3,6	4,2	2,8	-56,6	3,6
Menot yhteensä		1,0	-1,5	1,6	2,0	-46,4	2,6

1) Vuonna 2017 toimintamenoja (sekä toimintatuloja ja valtionosuuksia) supistaa perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto Kelalle. Vaikutus toimintamenoihin on noin -700 miljoonaa euroa.

Kiky-sopimuksen vaikutus henkilöstömenoihin on vuonna 2017 noin -400 miljoonaa euroa. (Vaikutus 2016 noin -230 milj. euroa)

2) Vuodesta 2020 lähtien menojen tasossa on otettu huomioon sote- ja maakuntauudistus.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit 1991-2021

1) Mm. opetustoimen ylläpitäjämallin johdosta vuosi 1997 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa

2) Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen. Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi ollut vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

3) Vuonna 2017 toimintamenojen kasvua hidastaa perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin +0,5 %.

4) Sote- ja maakuntauudistuksen johdosta vuosi 2020 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma vuosina 2016-2021, mrd. €

Tuloslaskelman erä	2016*	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**
Toimintatulot	9,49	9,30	9,41	9,55	7,66	7,85
Toimintamenot	-37,27	-36,35	-36,89	-37,63	-18,28	-18,75
Toimintakate	-27,78	-27,05	-27,48	-28,08	-10,62	-10,90
Verotulot	22,10	22,52	22,62	23,31	12,52	12,12
Valtionosuudet	8,83	8,61	8,57	8,30	2,52	2,59
Rahoituserät, netto	0,27	0,26	0,26	0,24	0,31	0,31
Vuosikate	3,42	4,34	3,97	3,78	4,72	4,12
Poistot ja arvonalent.	-2,72	-2,82	-2,92	-3,02	-2,77	-2,87
Satunnaiserät, netto	0,38	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29
Tilikauden tulos	1,08	1,81	1,33	1,04	2,24	1,54
muutos-%:						
Toimintatulot	3,3	-2,0	1,2	1,5	-19,8	2,5
Toimintamenot	1,4	-2,5	1,5	2,0	-51,4	2,6
Verotulot	1,5	1,9	0,5	3,1	-46,3	-3,1
Valtionosuudet	7,2	-2,5	-0,5	-3,2	-69,7	3,1

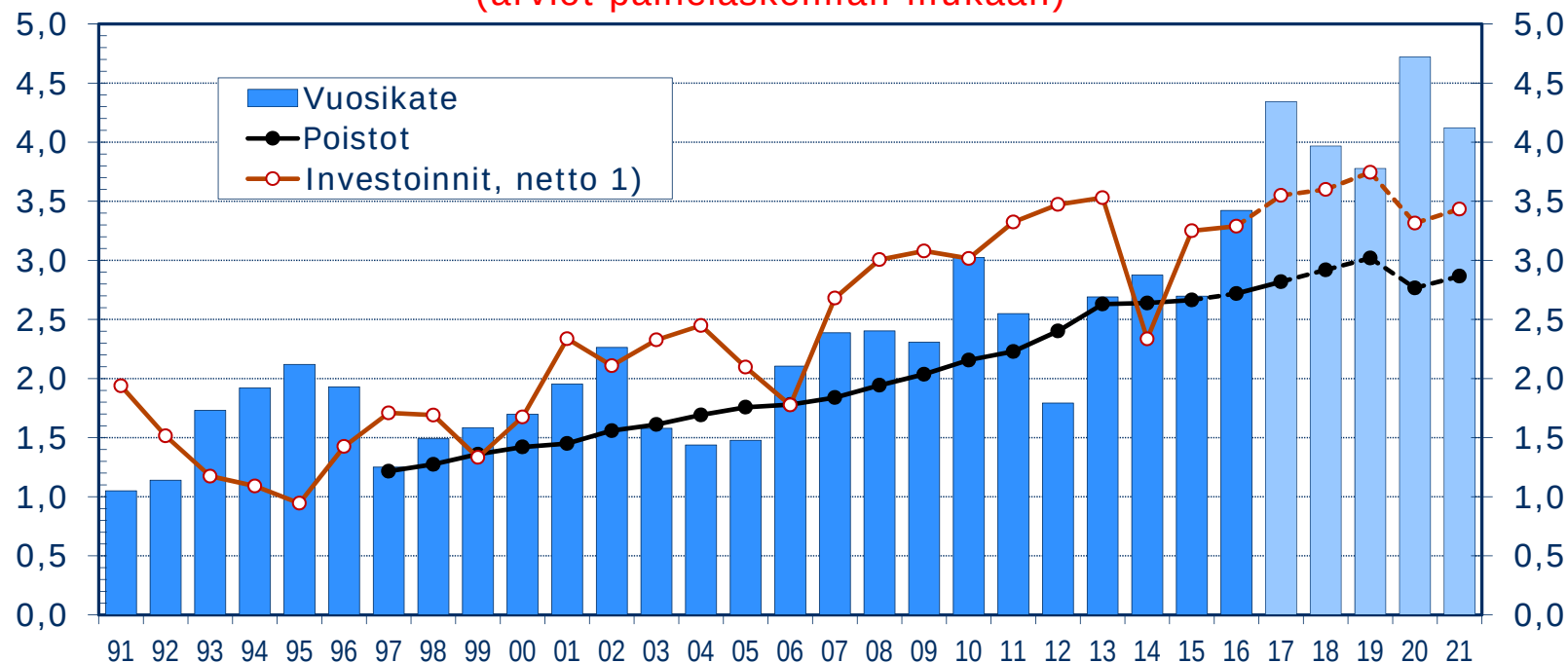
Vuonna 2017 toimintatuloja ja –menoja sekä valtionosuuksia pienentää perustoimeentulotuen laskutuksen ja maksatuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus. Talouden paraneminen vuonna 2020 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma vuosina 2016-2021, mrd. €

Rahoituslaskelman erä	2016*	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3,42	4,34	3,97	3,78	4,72	4,12
Satunnaiset erät, netto	0,38	0,29	0,29	0,29	0,29	0,29
Tulorahoituksen korjauserät	-0,62	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4,35	-4,65	-4,75	-4,85	-4,39	-4,50
Rahoitusosuudet investointeihin	0,20	0,23	0,25	0,20	0,19	0,19
Investointihyödykkeiden luovutustulot	0,86	0,87	0,90	0,91	0,88	0,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,11	0,51	0,09	-0,25	1,12	0,41
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen muutokset	-0,11	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
Pitkääaikaisten lainojen lisäys	2,52	1,64	2,16	2,60	1,39	1,64
Pitkääaikaisten lainojen vähennys	-2,08	-2,10	-2,20	-2,30	-1,90	-2,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut muutokset	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,57	0,00	0,00	0,00	0,56	0,00
Rahavarat 31.12.	5,68	5,68	5,68	5,68	5,74	5,74
Lainakanta 31.12.	18,10	17,63	17,60	17,89	13,98	13,62

Kuntayhtymien lainoja on oletettu siirtyvän maakunnille vuonna 2020 noin 3,4 mrd. euroa ja rahavaroja noin 0,5 mrd. euroa

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate, poistot sekä investoinnit¹⁾ 1991-2021, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)

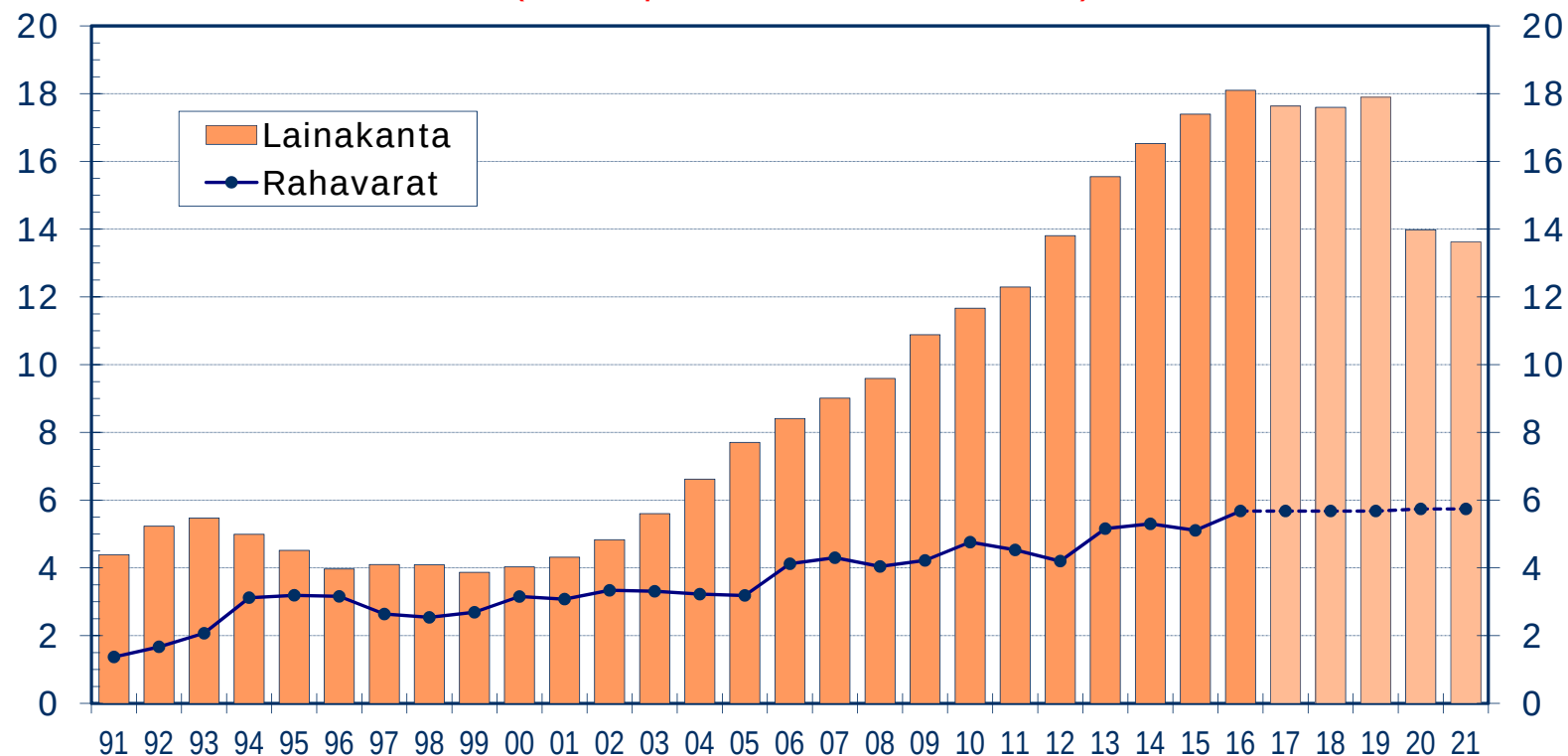

1) Investoinnit, netto = Käyttöomaisuusinvestoinnit – rahoitusosuudet – käyttöomaisuuden myyntitulot.

Vuoden 2014 nettoinvestointien tasoon vaikuttaa kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen.

Vuosikatteen paraneminen vuonna 2020 johtuu pääosin siitä, että veroprosenttien ja yhteisöveron jako-osuuden leikkauksista huolimatta kunnille tilitetään vielä aiempien verovuosien veroja aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien perusteella.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1991-2021, mrd. € (käyvin hinnoin) (arviot painelaskelman mukaan)

Kuntayhtymien lainoja on oletettu siirtyvän maakunnille vuonna 2020 noin 3,4 mrd. euroa

YHTEENVETO: Kuntatalouden kehitysnäkymät aiemmin arvioitua positiivisemmat

- Vuonna 2017 kuntatalouden tilanne odotettua parempi erityisesti reippaan yhteisöverokasvun vuoksi
 - » Myös kunnallisveron tilitykset nousseet nollan tuntumaan (=odotettua parempi kehitys)
- Toimintamenot kehittyvät erittäin maltillisesti kiky-päätösten, kuntatyönantajan eläkemaksun alentumisen ja sopeutustoimien vuoksi
- Tilikauden tulos vahvistuu 2017.
- Velkaantuminen kääntyy kuluvana vuonna laskuun.
- Vuodesta 2018 eteenpäin tulorahoitus kehittyy vaimeasti, menot kasvavat maltillisesti, tilikauden tulos laskee noin yhden miljardin tuntumaan
- Investoinnit pysyvät korkealla tasolla
- Vahvan käyttötalouden vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kuitenkin lähellä tasapainoa koko ennustekauden
- Lainakanta ei juurikaan kasva 2018-2019, maakunnille siirtyy v. 2020 noin 3,4 mrd. € velkaa
- Sote-muutos pienentää tuloja ja menoja, muutokseen liittyvät tilitysviiveet parantavat kuntien vuoden 2020 verotuloja kertaluonteisesti

Valtion talousarvio 2018

28.9.2017 Helsinki

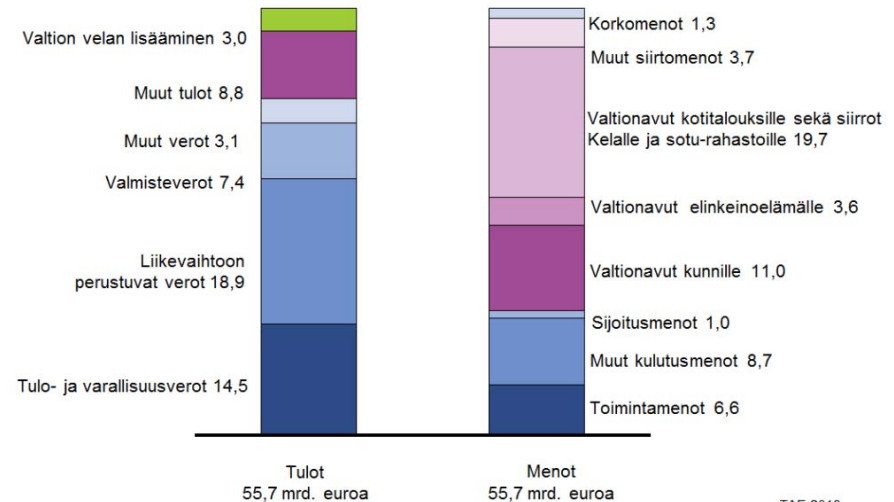
Taloustorstai

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Kuntaliitto
Twitter @MinnaPunakallio

Vuoden 2018 talousarvioehdotus on elvyttävä

- Budjettitalouden menot 55,7 mrd. €
 - » Menoja nostavat mm. kärkihankkeet ja eläkemenot, kikyyn liittyvät sairausvakuutus-menot ja sote-uudistuksen valmistelu
 - » Menoja laskee sopeutustoimet, turvapaikanhakijoiden
- Budjettitalouden tulot 52,7 mrd. €
 - » Verotulot 44,0 mrd. €
- Valtionvelkaa otetaan lisää 3,0 mrd. euroa
 - » Valtionvelka nousee 2018 arviolta 110 mrd. euroon
 - » Velkaantuminen loppuu 2021
- Muuta: työn verotus säilyy ennallaan, kokonaisveroaste laskee reippaasti, työttömyyssidonnaiset menot alenevat

TAE 2018

Julkisen talouden tila

	2015*	2016*	2017**	2018**
Verot ja sosiaaliturvamaksut	44,0	44,1	43,2	42,2
Julkisyhteisöjen menot	56,9	55,8	54,1	53,1
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-2,7	-1,8	-1,2	-1,4
- valtionhallinto	-3,0	-2,7	-2,3	-2,0
- paikallishallinto	-0,6	-0,4	-0,1	-0,3
- työeläkelaitokset	1,3	1,1	0,8	0,7
- muut sosiaaliturvarahastot	-0,4	0,2	0,3	0,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka	63,6	63,1	62,5	61,9
Valtionvelka ¹⁾	47,6	47,5	47,7	47,5

* ennakkotieto

** ennuste

¹⁾ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivitettyjen tuloennusteiden vuoksi

Kuntatalouden kehitykseen vaikuttavat talousarviolinjaukset 2018

- Osa valtion päätöksistä vahvistaa kuntataloutta
 - » Kiinteistöveron hallitusohjelman mukainen korotus (25 milj. €)
 - » Vaka-maksujen alennuksen (-91 milj. €) kompensointi yhteisöveron (60 milj. €), valtionosuuksien (25 milj. €) ja kiinteistöveron (25 milj. €) kautta... yhteisvaikutus kuntatalouteen saattaa mennä myös negatiiviseksi
 - » Lukuisat hallitusohjelman mukaiset säästötoimet (yht. 182 milj. €), joilla kuntien mukaan lähinnä laskennallisia säästövaikutuksia
 - Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus
 - Omais- ja perhehoidon kehittäminen
 - Vanhuspalvelujen laatusuositus
- Osa heikentää kuntataloutta
 - » Kiky-vähennys (-119 milj. €)
 - » VM:n ja OKM:n vos-indeksijäädytys (-46,58 milj. €)
 - » Kustannustenjaon tarkistus -177 milj. € ja OKM -3 milj. € (heikentävä vai neutraali?)
- Osa päätöksistä kuntatalouden kannalta neutraaleja
 - » Veroperustemuutosten kompensatiot yht. 131 milj. €
 - » Lukuisia määrärahashankkeita, joilla rahoitetaan hankkeista kunnille aiheutuvia kuluja: varhaiskasvatuksen maksuttomuuskokeilu, ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanon tukeminen, Ohjaamo-toiminnan vakiinnuttaminen
 - » Korvaus laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaalihooltoon (+5,35 milj. €)
 - » Valinnanvapauden pilottihankkeet
- **Nettovaikutus: Valtion toimenpiteet kiristävät kuntataloutta ensi vuonna 129 milj. €**
- Sote- ja maakuntauudistuksen resursseja vahvistettiin

Kuntakysely hallitusohjelman ja kilpailukykysovimuksen säästövaikutuksista, kesäkuu 2017

	Kuntakyselyn arvio säästöistä vuonna 2018	Hallituksen tavoite säästöiksi 2018	Tavoite toteutunut, %
Sosiaali- ja terveystoimen asiakasmaksut	105	150	70 %
Vuosityöajan pidentäminen, kiky	60	190	32 %
Subjektiiivisen päivähoiton rajaaminen	10	41	24 %
Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus	10	54	19 %
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	5	20	25 %
Omais- ja perhehoidon kehttäminen ja kalliimman laitoshoidon korvautuminen	30	135	22 %
Alueellisen erikoissairaanhoidon keskittäminen	0	175	0 %
YHTEENSÄ	220	765	29 %

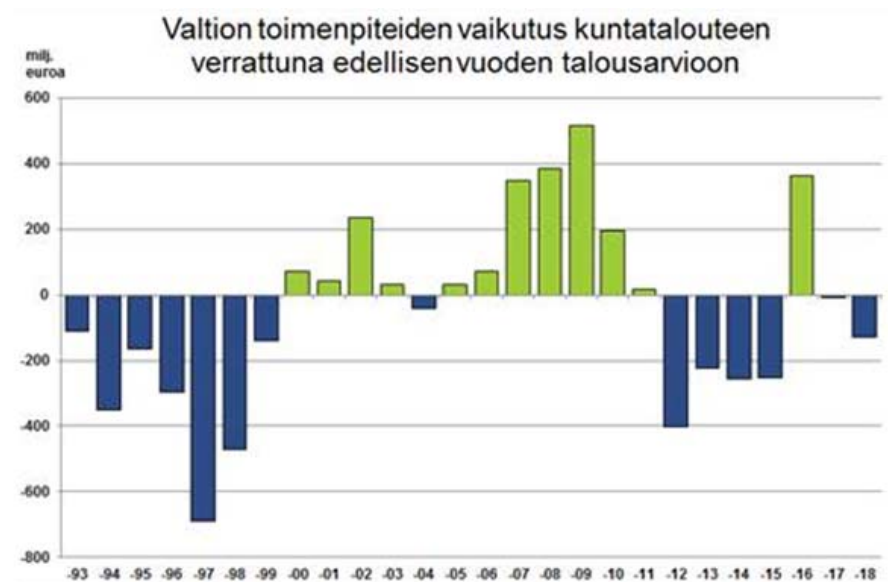
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus kuntatalouden rahoitusasemaan 2016-2018

	2016	2017	2018
Kuntien työvoimakustannukset			
Työnantajamaksujen alentaminen		277	418
Lomarahojen leikkaus	232	309	312
Työajan pidennys*		93	188
SÄÄSTÖT	232	679	918
Veronkevennysten vaikutus kunnallisveroon		-282	-287
Veronkevennyksen kompensatio kunnille		282	287
Verovaikutukset			
Ta-maksujen alentamisen vaikutus yhteisöveron tuottoon		58	86
Työntekijämaksujen muutosten vaikutus kunnallisveron tuottoon		-367	-482
Lomarahaleikkauksen vaikutus verotuloihin		-65	-65
Työajanpidennyksen vaikutus verotuloihin		-23	-40
VEROPOHJAN MUUTOS YHT.	0	-396	-500
Kuntatalouden rahoitusasema ilman vos-leikkauksia	232	283	418
Valtionosuuksien vähennys			
ta-maksujen alentaminen / ei leikata		0	0
lomarahaleikkaus 100 %		-309	-312
työajan pidennys 100 %		-70	-188
VALTIONOSUUKSIEN LEIKKAUKSET		-379	-500
VAIKUTUS KUNTATALOUDEN RAHOITUSASEMAAN, NETTO	232	-96	-82

Keskeisimmät kuntatalouteen vaikuttavat talousarviopäätökset 2018

Heikentävät päätökset		Vahvistavat päätökset	
Kustannustenjaon tarkistus		Omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö (menot -35 milj. €)	26,1
- VM		Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon -177 uudistus (menot -125 milj. €)	93,3
- OKM		-3 Vanhuspalvelujen laatusuositus (menot -16,5 milj. €)	12,3
Kiky-vähennys		Vaka-maksujen alennuksen kompensointi -119 (maksutulot -91, kompensoinnit 110 milj. €)	19,0
Indeksijäädytykset		-47 Kiinteistöveron korotus (hallitusohjelma)	25,0
EDELLISET YHT.	-345		175,8

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen VM:n mukaan: -129 milj. €

Suomen finanssipoliittisten sääntöjen toteutuminen valtion TAE:ssä

Julkisen talouden sektori	Muuttuja	Tavoite vuodelle 2019: % BKT:sta	Ennuste vuodelle 2018: % BKT:sta
Hallituksen asettamat rahoitusasematavoitteet vaalikaudelle			
Valtio	Alijäämä	korkeintaan 0,5 %	-2,00 %
Paikallishallintosektori	Alijäämä	korkeintaan 0,5 %	-0,30 %
Sosiaaliturvarahastot			
- Työeläkerahastot	Ylijäämä	noin 1,0 %	0,70 %
- Muut sosiaaliturvarahastot	Rahoitusasema	noin 0,0 %	0,20 %
Julkinen talous	Velka	velkasuhde v. 2019 < v. 2018	61,90 %
EU-säännöt			
Julkinen talous	Alijäämä	3,00 %	-1,40 %
	Velka*	60 %	61,90 %
	Rakenteellisen rahoitusaseman keskipitkän aikavälin tavoite (MTO)**	-0,50 %	-1,30 %

* EU:n velkasäännön tulkinnassa otetaan huomioon myös mm. velan alenemisen nopeus historiassa ja tulevaisuudessa

**Vakaus- ja kasvusopimus velvoittaa EU-jäsenmaat asettamaan julkisen talouden rakenteelliselle alijäämälle keski-pitkän aikavälin tavoitteen (MTO). Suomen keskipitkän aikavälin tavoitteeksi on asetettu 0,5 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen. Hallitus tavoittelee keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista vuonna 2019. Lisätietoa talousarvioesityksen yleisperustelujen luvussa 3.

Kiitos mielenkiinnostanne!

Lisätietoa www.kunnat.net

Kuntaliitto.fi FI SV EN UUTISHUONE KUNNAT JA KUNTAYHTYMÄT TILASTOT JA JULKAISUT KUNTALIITTO

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Elinvoima ja työllisyys Yhdyskunnat ja ympäristö Demokratia ja hallinto

/ Asiantuntijapalvelu / Talous / Pääekonomistin palsta

På svenska Tulosta

Pääekonomistin palsta

Tarkastettu: 13.3.2017

MINNA PUNAKALLIO
PÄÄEKONOMISTI

LINJOILLA

Tervetuloa pääekonomistin palstalle! Tällä sivustolla käsitellään ajankohtaisia talouteen liittyviä asioita. Mukana on myös keskeisiä luentomateriaaleja ja diaesityksiä.

Voit seurata minua Twitterissä @MinnaPunakallio.

Uutiset ja tiedotteet

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksumuutokset eivät ratkaise kannustinloukkuja
Kuntauutinen, julkaistu 13.3.2017
- Jakoavain - uusi työkalu maakuntauudistuksen vaikutuksista
Kuntauutinen, julkaistu 30.1.2017

Kuntatalous monen muuttujan summa

Julkaisun sisältö:

- Kuntatalous kansantalouden osana
- Kuntatalouden rakenne
- Taloussuunnittelu ja talousarvio
- Kuntakonsernin ja tytäryhteisöjen ohjaus
- Tilinpäätös ja talouden tunnusluvut
- Julkiset hankinnat
- Tarkastus ja valvonta
- Kunnan rahatoimen hoito ja varainhankinta
- Uuden kunnan talous 2020
- Tuottavuuden, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi

Tulossa lokakuussa 2017

Tilaukset www.kuntaliitto.fi/kirjakauppa, p. 050 411 8421

Tilausnumero 509499, hinta 30 €

Kuntien verotuloennusteet, verotulojen kehitys ja verotuksen muutokset

Taloustorstai syyskuu 2017
Jukka Hakola

Kuntien verotulojen kehitys ja verotuksen muutokset

- Kuntaliiton uusi veroennuste
 - » Vuoden 2016 valmistuva verotus ja siihen liittyvät oikaisut
 - » Vuoden 2017 kehitys
 - » Veroperustemuutokset
 - » Verotulojen kehittyminen 2017-2019
- Metsäerän laskentaperusteen muutos
- Muut tulevien vuosien muutokset

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

KUNNALLISVERON VEROPOHJA				KOKO MAA , Milj. €		
ANSIOTULOT	2015	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Palkkatulot yhteensä	82 351	83 700	85 600	87 600	89 400	92 000
<i>Muutos %</i>	1,1	1,6	2,2	2,3	2,0	2,9
Eläketulot	29 363	30 210	31 310	32 410	33 510	34 680
<i>Muutos %</i>	2,7	2,9	3,6	3,5	3,4	3,5
Työttömyysturva	4 991	4 880	4 480	4 200	4 070	4 050
<i>Muutos %</i>	6,6	-2,2	-8,2	-6,3	-3,2	-0,4
Muut sos.turvaetuudet	2 786	2 700	2 660	2 660	2 660	2 690
<i>Muutos %</i>	1,1	-3,1	-1,5	0,0	0,0	1,1
Maa- ja metsätalous	774	880	850	870	900	930
<i>Muutos %</i>	-17,2	13,6	-3,4	2,4	3,4	3,3
Elinkeinotoim. + muut	4 386	4 450	4 340	4 440	4 560	4 690
<i>Muutos %</i>	2,0	1,5	-2,5	2,3	2,7	2,9
ANSIOTULOT YHTEENSÄ	124 651	126 820	129 240	132 180	135 100	139 040
<i>Muutos %</i>	1,5	1,7	1,9	2,3	2,2	2,9

Palkkatuloennusteita nostettu reilusti

Ansiotuloennuste noussut 1 %-yksikön

Myös 2016 ennuste noussut

Veroperustemuutokset

- Budjettiriihessä hallitus päätti veronkevennyksistä, jotka vähentävät kunnallisveron tuottoa 182 miljoonalla eurolla
- Suurin vaikutus työtulovähennyksen korotuksella (-115 milj.€)
- Aiemmin päätetyt muutokset lisäävät kunnallisveron tuottoa 51 milj. eurolla: asuntolainan korkovähennyksen leikkaus, lapsivähennyksen päättyminen
- Veroperustemuutosten perusteella kunnille kompensoidaan siten 131 miljoonaa euroa valtionosuuksien lisänä
- Varhaiskasvatusmaksujen alennusta kompensoidaan korottamalla kuntien yhteisövero-osuutta (1,01%-yks)

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

VÄHENNYKSET	2015	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Palkansaaajan vak.maksut	5 936	6 670	8 180	8 910	9 490	9 620
% palkoista	7,2	8,0	9,6	10,2	10,6	10,5
Vähennetty matkakustan.	1 505	1 510	1 530	1 560	1 590	1 610
Muut tulonhankk. vähennykset	2 633	2 640	2 990	3 010	3 030	3 060
Eläketulovähennys	6 372	6 390	6 500	6 440	6 390	5 200
% eläkkeistä	21,70	21,15	20,76	19,87	19,07	14,99
Ansiotulovähennys	6 166	6 000	6 000	6 000	5 900	5 800
Perusvähennys	3 144	3 220	3 300	3 400	3 430	3 000
Vapaaeht. eläkem. + muut väh.	380	350	350	350	350	280
VÄHENNYKSET YHT.	26 134	26 780	28 850	29 670	30 180	28 570
Muutos %	2,2	2,5	7,7	2,8	1,7	-5,3
Vähennysaste, %	20,97	21,12	22,32	22,45	22,34	20,55
Ansiotulo - vähennykset	98 517	100 040	100 390	102 510	104 920	110 470
Muutos %	1,4	1,5	0,3	2,1	2,4	5,3

Kikyn
maksumuutosten
vaikutukset
tuntuvat edelleen

Perusvähennystä
korotettiin

Sote-
muutokseen
liittyen
verovähennyksiä
muokataan

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

MAKSETTAVA KUNNALLISVERO				KOKO MAA , Milj. €		
VEROVUOSI	2015	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**
Ansiotulo - vähennykset	98 517	100 040	100 390	102 510	104 920	110 470
Tuloveroprosentti, painotettu ka	19,83	19,86	19,91	19,91	19,91	7,61
VERO (Tulon perusteella)	19 536	19 870	19 985	20 407	20 887	8 404
Työtulovähennys	577	810	1 010	1 130	1 100	85
Muut vähenn. verosta	331	270	275	217	227	69
Vähenn. verosta yhteensä	908	1 080	1 285	1 347	1 327	154
MAKSETTAVA VERO	18 628	18 790	18 700	19 060	19 560	8 250
<i>Muutos %</i>	1,6	0,9	-0,5	1,9	2,6	-57,8
Jää kertymättä	100	100	100	100	100	100
KERTYY KOLMEN VUOD. AIKANA	18 528	18 690	18 600	18 960	19 460	8 150

Soten aiheuttama veroprosenttileikkaus uusin tieto: -12,37 %

Veronkevennyksiä 2018

Kikyyn liittyen paljon lisäkevennyksiä 2017

Sotessa verosta tehtävät vähennykset siirtyvät pääosin valtionverotukseen

Vuoden 2016 valmistuva verotus

VEROHALLINTO

MAKSUUNPANON MUKAINEN TILITYS

11.09.2017

VEROVUOSI

2016

Veronsaajaryhmät	Koko maa	Valtio	Kunnat
Maksuunpantu veroja	30 486 232 866	8 823 975 913	18 788 123 727
Maksuunpanon mukainen ryhmäjako-osuus		0,2894	0,6163
Tilitetty pp.kk.	31 967 423 142	9 455 963 766	19 512 915 086
Ennakkoperinnässä käytetty ryhmäjako-osuus		0,2958	0,6104
Uusi osuus tilitetystä määrästä		9 252 693 603	19 700 954 981
Oikaisu		-203 270 163	188 039 895
Oikaisu - %		-2,1 %	1,0 %
Ennakonpalautukset	2 637 554 374	763 417 257	1 625 477 905
Oikaisu- ja ennakonpalautusosuus yhteensä		-966 687 420	-1 437 438 010
Osuus - % tilitetystä määrästä	8,3 %	-10,2 %	-7,4 %

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

KUNNALLISVERON TILITYKSET			KOKO MAA , Milj.€			
TA -VUODEN ENNAKOT	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**
Koko maan kertymä	30 968	31 127	30 822			
<i>Kuntaryhmän jako-osuus</i>	0,6104	0,6104	0,6198			
<i>TA-vuonna tilitetään</i>	0,9095	0,9187	0,92			
<i>Arvioitu jako-osuuden oikaisu</i>			100			
Tilitys kunnille TA-vuodelta	17 193	17 455	17 530	17 740	18 170	7 640
<i>Muutos %</i>	1,2	1,5	0,4	1,2	2,4	-58,0
<i>Osuus maksettavasta %</i>	92,3	92,9	93,7	93,1	92,9	92,6
TILITYKSET ED. VUODELTA	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**
<i>Kuntaryhmän jako-osuus</i>	0,6142	0,6104	0,6104			
Ennakot (tammi-lokakuu)	2 096	2 167	2 090	2 020	2 160	2 170
Maksuunpanotilitys + muut	-1 178	-1 153	-1 200	-1 290	-1 290	-1 240
Tilitys kunnille ed.vuodelta	917	1 014	890	730	870	930
TILITYKSET YHTEENSÄ	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**
TILITYKSET YHTEENSÄ	18 524	18 891	18 830	18 870	19 440	8 980
<i>Muutos %</i>	1,8	2,0	-0,3	0,2	3,0	-53,8

Ennakkotietojen perusteella kuluva vuoden oikaisu voi olla vielä positiivisempi

Ennusteessa oletetaan pientä rytmihäiriötä

Tilitykset laskevat vähemmän kuin maksuunpannut verot aiempien vuosien veroista johtuen

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO							KOKO MAA , Milj.€						
VEROVUOSI	2015	2016**	2017**	2018**	2019**	2020**							
VEROTETTAVA TULO	22 422	28 500	27 200	29 600	32 100	33 800							
<i>Muutos %</i>	2,1	27,1	-4,6	8,8	8,4	5,3							
<i>Yhteisöveroprosentti</i>	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0							
MAKSUUNPANTAVA VERO	4 484	5 700	5 440	5 920	6 420	6 760							
<i>Kuntaryhmän osuus</i>	0,3687	0,3092	0,3034	0,3135	0,3135	0,2258							
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	1 653	1 760	1 650	1 860	2 020	1 530							
<i>Muutos %</i>	5,2	6,4	-6,3	12,7	8,6	-24,3							
YHTEISÖVERON TILITYKSET													
TILIVUOSI	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**							
Verovuodelta 2014	296	-21	2	0	0	0							
Verovuodelta 2015	1 205	332	20	0	0	0							
Verovuodelta 2016	93	1 112	480	10	0	0							
Verovuodelta 2017		90	1 290	300	10	0							
Verovuodelta 2018			100	1 470	280	10							
Verovuodelta 2019				100	1 550	280							
TILITYKSET YHTEENSÄ	1 642	1 538	1 910	1 880	1 940	1 580							
<i>Muutos %</i>	12,3	-6,3	24,2	-1,6	3,2	-18,6							

Vuoden 2016 kehitys poikkeuksellinen

Vuodelle 2018 ryhmäosuutta korotetaan 1,01 %-yks. (60 milj.€)

2020 osuutta leikataan 8,77%-yks. Soten johdosta

Toukokuussa poikkeukselliset täydennysmaksut verovuodelta 2016

Kiinteistöverotuksen muutokset 2018

- Hallitusohjelman mukainen 25 miljoonan euron korotus ja lisäksi 25 miljoonan euron korotus kompensoimaan varhaiskasvatusmaksujen alentamista
- Yleisen kiinteistöveroprosentin ala- ja ylärajaa korotetaan 0,93—1,80 prosentista 1,03—2,00 prosenttiin (pakkokorotus 170 kunnassa, 48 milj.€)
- Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentin ala- ja ylärajaa korotetaan 0,93—1,80 prosentista 1,03—2,00 prosenttiin (89 kuntaa, 1 milj. €)
- Tuulivoimapuistot voimalaitosprosentin piiriin (4-5 milj.€)

Kiinteistöverotuksen muutokset 2019

- Hallitusohjelman mukainen 25 miljoonan euron korotus
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin ala- ja ylärajaa korotetaan 0,41—0,90 prosentista 0,45—1,00 prosenttiin (55 kuntaa, 16 milj.€)
- Voimalaitosrakennuksen ja -rakennelman kiinteistöveroprosentin enimmäismäärää korotetaan 3,10 prosentista 3,50 prosenttiin (8 milj.€)

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

KIINTEISTÖVERON VEROPOHJA JA MAKSETTAVA VERO				KOKO MAA , Milj.€		
VEROTUSARVOT ja PROSENTIT /						
VEROVUOSI	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Yleisen kiinteistövero-% alaiset						
maapohja	43 631	44 286	44 878	46 000	47 000	48 000
rakennukset	51 242	52 467	53 185	53 500	54 500	55 000
Vero % (0,93-1,80)	0,99	0,99	1,06	1,11	1,11	1,11
VERO	935	958	1 040	1 104	1 126	1 142
Vakituiset asuinrakennukset	115 467	116 096	117 450	122 000	125 000	128 000
Vero % (0,41-0,90)	0,46	0,47	0,49	0,50	0,50	0,50
VERO	527	541	575	614	629	644
Muut asuinrakennukset	7 864	7 896	7 914	8 200	8 400	8 600
Vero % (0,93-1,80)	1,07	1,11	1,15	1,16	1,16	1,16
VERO	84	88	91	95	97	100
Voimalaitokset	1 986	1 985	2 035	2 100	2 150	2 200
Vero % (0,93-3,10)	2,82	3,04	3,07	2,98	2,98	2,98
VERO	56	60	62	63	64	66
Yleishyödylliset yhteisöt	2 240	2 270	2 400	2 200	2 200	2 200
Vero % (0,00-1,80)	0,50	0,54	0,53	0,53	0,53	0,53
VERO	11	12	13	12	12	12
Rakentamaton rak.paikka	567	577	549	600	600	600
Vero % (2,00-6,00%)	2,78	2,85	3,70	3,70	3,70	3,70
VERO	16	16	20	22	22	22
Verotusarvot yhteensä	222 998	225 576	228 411	234 600	239 850	244 600
Muutos %	1,5	1,2	1,3	2,7	2,2	2,0
MAKSETTAVA KIINT.VERO	1 629	1 675	1 802	1 910	1 975	2 015
Muutos %	6,1	2,9	7,5	6,0	3,4	2,0

Kuntaliiton veroennuste 19.9.2017

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**
Verolaji						
Kunnallisvero	18 524	18 891	18 830	18 870	19 440	8 980
Muutos %	1,8	2,0	-0,3	0,2	3,0	-53,8
Yhteisövero	1 642	1 538	1 910	1 880	1 940	1 580
Muutos %	12,3	-6,3	24,2	-1,6	3,2	-18,6
Kiinteistövero	1 604	1 670	1 770	1 880	1 950	1 990
Muutos %	6,1	4,1	6,0	6,2	3,7	2,0
VEROTULO KIRJATTAVA	21 769	22 098	22 510	22 630	23 330	12 550
Muutos %	2,9	1,5	1,9	0,5	3,1	-46,2

Tulevien vuosien muutoksia

- Yhteisöveron metsäerän laskentaperusteen muutos
- Elinkaarimallin verotus 2018
- Tulolähdejaon muutos 2019
- Korkovähennysoikeuden rajoituksen laajentuminen
- Tilitysrytmin muuttuminen 2019-2020
- Kiinteistöjen arvostamisuudistus 2020

Valtionosuudet 2018

Ennakolliset valtionosuuslaskelmat 19.9.2017

Sanna Lehtonen kehittämispäällikkö
Taloustorstai 28.9.2017

Miten arviointi on tehty?

- Esitys valtion vuoden 2018 talousarvioksi julkaistu 19.9.2017 (<http://budjetti.vm.fi/>)

Valtion toimenpiteet vaikuttavat kuntien tuloihin ja menoihin. Nettomääräisesti valtion toimenpiteiden vaikutus on noin **129 milj.** euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Heikentävä vaikutus johtuu ennen kaikkea lakisääteisestä valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta.

Valtion talousarvioesitykset

Etusivu 2018 2017 2016 2015 Aiemmat talousarviot Ohje Valtiovarainministeriö Svenska

Kirjoita hakusana Hae

Laajennettu haku Tyhjennä

Sisällysluettelo

- ▼ HALLITUKSEN ESITYS EDUS
 - Yleisperustelut
 - Numerotaulu
 - ▼ Yksityiskohtaiset perustelut
 - Yleiset määräykset
 - Tuloarviot
 - ▼ Määrärahat
 - 21. Eduskunta
 - 22. Tasavallan presidentti
 - 23. Valtioneuvoston kanslia
 - 24. Ulkoasiainministeriön h
 - 25. Oikeusministeriön hallinnc
 - 26. Sisäministeriön hallinnc
 - 27. Puolustusministeriön h
 - ▼ 28. Valtiovarainministeriön

Talousarvioesitys 2018

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 457 931 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ([1704/2009](#)) mukaisen valtionosuuden maksamiseen
- 2) verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen maksamiseen
- 3) enintään 19 600 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ([1705/2009](#)) mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen
- 4) enintään 3 500 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ([1705/2009](#)) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

Muutokset **19.9.2017** päivityksessä

- Kustannustenjaon tarkistus vuodelle 2018 tarkentunut
 - » Lisää -104 milj. euroa, yhteensä -178 milj. euroa
 - » Vaikuttaa valtionosuuden laskennassa käytettäviin perushintoihin
- Tasaus päivitetty (Verohallinto 11.9.2017)
 - » Keskimääräinen tuloveroprosentti 19,87 %
 - » Tasausraja (100 %) 3 756,35 €/as
- Veromenetysten kompensatio 2018
 - » +131 milj. euroa, jakautuu kuntakohtaisesti

Muutokset valtionosuusrahoituksessa 2017 → 2018

Euromääräisesti merkittävimmät muutokset

			<i>lisää vuodelle 2018</i>	
	milj. euroa	€/asukas	milj. euroa	€/asukas
Kilpailukyky sopimuksesta johtuva valtionosuusvähennys	-468	-85	-118	-21
Kustannustenjaon tarkistus (2015 > 2018)	-178	-33		
Veromenetyksen kompensatio	+131			
Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensatio (vos%)	25	5		
	<i>Yht. 25 (vos) + 60 (yvero) + 25 (kvero)</i>			
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	-24	-4,4	-9	-2
Maakunta- ja sote-uudistuksen tietohallintomenoihin liittyvä vähennys	-40	-7,3		

€/asukas-
tasasuuruinen
joka kunnassa

Vuonna 2017
vähennetty jo
-356 milj. €
(-64 €/as)

VM esitti –
Peruttiin
budjettiriihessä

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys	-164
Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-31 675
Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos	45 389
Kiinteistöveron kehittämishanke (siirto momentilta 28.01.01)	600
Kilpailukykysopimuksen vaikutus valtionosuuteen (Kiky)	-118 578
Kotikuntakorvausten muutos	-2 645
Muut muutokset	1 336
Opetushallituksen Oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköinen käsittelyjärjestelmä (ent. Todennetun osaamisen rekisteri) (siirto momentille 29.01.02)	-150
Opiskelijavalintapalvelut (siirron palautus momentilta 29.01.02)	171
Oppilaitosten perustamishankkeet	-5 700
Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutos	5 633
Perhehoidon kehittäminen	5 000
Perustoimeentulotuen Kela-siirtoon liittyvä kuntien hallintomenojen vähennys	-3 800
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	-9 000
Reseptien voimassaolon pidentäminen	-757
Syrjäisyyden laskentatekijöiden muutos	9 200
Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta	-8 869
Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus	-176 875
Vanhuspalvelujen laatusuosittelujen tarkistaminen	-4 181
Varhaiskasvatustöiden alentamisen kompensatio	25 000
Verotulomenetyksen kompensatio	131 000
Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos varhaiskasvatuksessa	-506
Ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmän kehittämishankkeeseen (VATI-hanke) liittyvä säästö	-252
Yhteensä	-139 823

Valtion talousarvioesitykset

Etusivu

2018

2017

2016

2015

Aiemmat talousarviot

Otje

Valtiovarainministeriö

Svenska

Kirjoita hakusana

Hae

Laajennettu haku

Tyhjennä

Sisällysluettelo

HALLITUKSEN ESITYS EDUS

Yleisperustelut

Numerotaulu

Yksityiskohtaiset perustelut

Yleiset määräykset

Tulot

Määrärahat

21. Eduskunta

22. Tasavallan presidentti

23. Valtioneuvoston kanslia

24. Ulkoasiainministeriön h

25. Oikeusministeriön halli

26. Sisäministeriön hallinc

27. Puolustusministeriön h

28. Valtiovarainministeriön

Talousarvioesitys 2018

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

(arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 457 931 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) mukaisen valtionosuuden maksamiseen

2) verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen maksamiseen

3) enintään 19 600 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen

4) enintään 3 500 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

Perustiedot

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 2018

- Valtionosuusprosentti 25,34 % (25,23 %)
 - » "Kunnan valtionosuusprosentti"
 - Pienin Helsingissä **16,89 %**
 - Suurin Ristijärvellä **47,42 %**
- Omarahoitusosuus (VM) 3 540 €/as (3 627 €/as)
 - » Sama kaikissa kunnissa
- Omarahoitusosuus (OKM) 255 €/as (254,32 €/as)
- Kotikuntakorvauksen perusosa **6 518,15 €**

Kuntatalousohjelma vuodelle 2018

Google: "kuntatalousohjelma 2018 syksy"

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2018, VM 31a/2017, s. 27-28

Ammatillisen koulutuksen uudistukseen liittyvä oppilas- ja opiskeluhuoltopalveluiden laajennus	6	6	0
Kilpailukyky sopimukseen liittyvä vähennys	0	-119	-119
Maakunta- ja sote-uudistuksen tietohallintomenoihin liittyvä vähennys	-35	-9	26
Omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö	5	5	0
Perhehoidon kehittäminen	-8	-4	4
Perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto Kelalle, vähennys kuntien hallintomenoissa	-24	-30	-6
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	-125	-32	93
Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus	-3	-1	2
Reseptien voimassaolon pidentäminen	-17	-4	12
Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistaminen	-2	-1	1
Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos	0	25	25
Varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi: Valtio-osuuden korotus ²	-1	0	1
VATI-hankkeen tuottavuussäästö	1	0	1
VM yhteensä	-203	-163	40

Kuntien valtionavut (TAE:n luku 7.2)²

ja kuntayhtymien
= kuntasektorin

	Talousarviovuodet ml. mahd. LTAE:t							Muutos% v. 2017 vs. 2018
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Laskennalliset valtionosuudet	9 423	9 955	9 526	9 391	9 334	3 721	3 758	-1,4 %
VM, peruspalvelujen valtionosuus	8 500	9 028	8 607	8 458	8 395	2 764	2 800	-1,7 %
OKM	923	928	919	933	939	957	958	1,5 %
- siitä kuntayhtymät	1 081	1 041	904	929	938	945	945	2,8 %
Muut valtionavut hallinnon- aloittain, yhteensä	1 176	1 120	1 047	1 196	907	433	421	14,2 %
OM	9	-	-	30	20	-	-	
SM	3	5	5	5	5	5	5	0,0 %
VM Mm. Maakuntauudistuksen valmistelu	37	26	48	80	21	13	12	65,6 %
OKM Mm. Joukkoliikenne	264	222	253	276	257	233	233	8,9 %
MMM	6	5	5	6	6	2	2	7,5 %
LVM Mm. Joukkoliikenne	39	36	36	36	36	1	1	0,0 %
TEM Mm. Kotouttaminen	176	193	256	273	308	114	107	6,8 %
STM Mm. Valinnanvapauspilotitihankkeet, lääkärikoulutus, palkkatuki, veteraani- ja sotavammakorvaukset	609	599	414	468	232	47	43	13,1 %
YM	34	34	30	23	22	18	18	-23,2 %
Valtionavut yhteensä	10 599	11 075	10 573	10 587	10 241	4 154	4 179	0,1 %

VALTIONAVUT

VALTIONOSUUDET

KUNNAN PERUSPALVELUJEN
VALTIONOSUUS (VM)

OKM:N
VALTION-
OSUUS

VALTIONAVUSTUKSET

VM STM OKM TEM SM LVM

Tai "Muut valtionavut"

Muutos
2018→2019
-0,74 %

Mitä seuraavaksi?

- Valtionosuuslaskurin julkaisu syyskuun lopussa / lokakuun alussa
 - » Kätevä väline valtionosuuden yksityiskohtaiseen tarkasteluun
- Puuttuvien tietojen päivitys laskentaan syksyn aikana
 - » Loput määräytymistekijät
 - » Lopulliset verotiedot tasaukseen (työkyvyttömyyseläkeläiset, koulutustausta, työpaikkaomavaraisuus)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P		
1	24.1.2017, Kuntaliitto / SL																	
2																		
3	KUNNAN VALTIONOSUUSRAHOITUS 2017																	
4																		
5	YHTEENVETO																	
6																		
7	Taulukon täyttöohje:																	
8	Valitse, syötä tai tarkista sinisten kenttien tiedot																	
9	Tiedot siirtyvät automaattisesti työkirjan muista taulukoista keltaisiin kenttiin. Tarkista tiedot.																	
10																		
11																		
12	Kunta:	Alajärvi				Klikkaa solu aktiiviseksi ja valitse kunta alasetelvalikosta												
13	Asukasluku 31.12.2015:				10 006				Tarkista asukasluku									
14																		
15	Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:												euroa		euroa/asukas			
16																		
17	Ikärakenne												39 041 130		3 901,77			
18																		
19	Sairastavuus												16 240 944		1 623,12			
20																		
21	Muut laskennalliset kustannukset												2 137 109		213,58			
22																		
23	Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden rahoitusosuus										-3 627,38		€/asukas		-36 295 564		-3 627,38	
24																		
25	Lisäosat												347 637		34,74			
26																		
27	Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset yhteensä												2 975 627		297,38			
28																		
29																		
30																		
31																		
32																		
33																		
34																		
35																		
36																		
37																		
38																		
39																		
40																		
41																		
42																		
43																		
44																		
45																		
46																		
47																		
48																		
49																		
50																		
51																		
52																		
53																		
54																		
55																		
56																		
57																		
58																		
59																		
60																		
61																		
62																		
63																		
64																		
65																		
66																		
67																		
68																		
69																		
70																		
71																		
72																		
73																		
74																		
75																		
76																		
77																		
78																		
79																		
80																		
81																		
82																		
83																		
84																		
85																		
86																		
87																		
88																		
89																		
90																		
91																		
92																		
93																		
94																		
95																		
96																		
97																		
98																		
99																		
100																		
101																		
102																		
103																		
104																		
105																		
106																		
107																		
108																		
109																		
110																		
111																		
112																		
113																		
114																		
115																		
116																		
117																		
118																		
119																		
120																		
121																		
122																		
123																		
124																		
125																		
126																		
127																		
128																		
129																		
130																		
131																		
132																		
133																		
134																		
135																		
136																		
137																		
138																		
139																		
140																		
141																		
142																		
143																		
144																		
145																		
146																		
147																		
148																		
149																		
150																		
151																		
152																		
153																		
154																		
155																		
156																		
157																		
158																		
159																		
160																		
161																		
162																		
163																		
164																		
165																		
166																		
167																		
168																		
169																		
170																		
171																		
172																		
173																		
174																		
175																		
176																		
177																		
178																		
179																		
180																		
181																		
182																		
183																		
184																		
185																		
186																		
187																		
188																		
189																		
190																		
191																		
192																		
193																		
194																		
195																		
196																		
197																		
198																		
199																		
200																		
201																		
202																		
203																		
204																		
205																		
206																		
207																		
208																		
209																		
210																		
211																		
212																		
213																		
214																		
215																		
216																		
217																		
218																		
219																		
220																		
221																		
222																		
223																		
224																		
225																		
226																		
227																		
228																		
229																		
230																		
231																		
232																		
233																		
234																		
235																		
236																		
237																		
238																		
239																		
240																		
241																		
242																		
243																		
244																		
245																		
246																		
247																		
248																		
249																		
250																		
251																		
252																		
253																		
254																		
255																		
256																		
257																		
258																		
259																		
260																		
261																		
262																		
263																		
264																		
265																		
266																		
267																		
268																		
269																		
270																		
271																		
272																		
273																		
274																		
275																		
276																		
277																		
278																		
279																		
280																		
281																		
282																		
283																		
284																		
285																		
286																		
287																		
288																		
289																		
290																		
291																		
292																		
293																		
294																		
295																		
296																		
297																		
298																		
299																		
300																		
301																		
302																		
303																		
304																		
305																		
306																		
307																		
308																		
309																		
310																		
311																		
312																		
313																		
314																		
315																		
316																		
317																		
318																		
319																		
320																		
321																		
322																		
323																		
324																		
325																		
326																		
327																		
328																		
329																		
330																		
331																		
332																		
333																		
334																		
335																		
336																		
337																		
338																		
339																		
340																		
341																		
342																		
343																		
344																		
345																		
346																		
347																		
348																		
349																		
350																		
351																		
352																		
353																		
354																		
355																		
356																		
357																		
358																		
359																		
360																		
361																		
362																		
363																		
364																		
365																		
366																		
367																		
368																		
369																		
370																		
371																		
372																		
373																		
374																		
375																		
376																		
377																		
378																		
379																		
380																		
381																		
382																		
383																		
384																		
385																		
386																		
387																		
388																		
389																		
390																		
391																		
392																		
393																		
394																		
395																		
396																		
397																		
398																		
399																		
400																		
401																		
402																		
403																		
404																		
405																		
406																		
407																		
408																		
409																		
410																		
411																		
412																		
413																		
414																		
415																		
416																		
417																		
418																		
419																		
420																		
421																		
422																		
423																		
424																		
425																		
426																		
427																		
428																		
429																		
430																		
431																		
432																		
433																		
434																		
435																		
436																		
437																		
438																		
439																		
440																		
441																		
442																		
443																		
444																		
445																		
446																		
447																		
448																		
449																		
450																		
451																		
452																		
453																		
454																		
455																		
456																		
457																		
458																		
459																		
460																		
461																		
462																		
463																		
464																		
465																		
466																		
467																		
468																		
469																		
470																		
471																		
472																		
473																		
474																		
475																		
476																		
477																		
478																		
479																		
480																		
481																		
482																		
483																		
484																		
485																		
486																		
487																		
488																		
489																		
490																		
491																		
492																		
493																		
494																		
495																		
496																		
497																		
498																		
499																		
500																		
501																		
502																		
503																		
504																		
505																		
506																		
507																		
508																		
509																		
510																		
511																		
512																		
513																		
514																		
515																		
516																		
517																		
518																		
519																		
520																		
521																		
522																		
523																		
524																		
525																		
526																		
527																		
528																		
529																		
530																		
531																		
532																		
533																		
534																		
535																		
536																		
537																		
538																		
539																		
540																		
541																		
542																		
543																		
544																		
545																		
546																		
547																		
548																		
549																		
550																		
551																		
552																		
553																		
554																		
555																		
556																		
557																		
558																		
559																		
560																		
561																		
562																		
563																		
564																		
565																		
566																		
567																		
568																		
569																		
570																		
571																		
572																		
573																		
574																		
575																		
576																		
577																		
578																		
579																		
580																		
581																		
582																		
583																		
584																		
585																		
586																		
587																		
588																		
589																		
590																		
591																		
592																		
593																		
594																		
595																		
59																		

Lisätietoja

Sanna Lehtonen

Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö

Suomen Kuntaliitto

Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland

Tel. +358 9771 2079

Mob. +358 50 575 9090

Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

www.kunnat.net / www.kommunerna.net / www.localfinland.net

Kuntatieto-ohjelma

JHS-suositukset: Taloustietojen raportointi muuttuu

Taloustorstai 27.9.2017
Mikko Mehtonen

Ulkoisen raportoinnin digitalisointi

- Kunnat eivät jatkossa toimita tilinpäätöksiään Tilastokeskukselle
 - » Tiedot 2020 alkaen Valtiokonttoriin
 - » TK:n vanha lomake rinnalla vähintään vuoden
- Tiedot lähetetään Xbrl-muotoisena
 - » <https://www.youtube.com/watch?v=YIjWVAh42Vk>
- Sisältöä ohjataan JHS-suosituksin
 - » Julkisen hallinnon suositus

JHS-suositukset

- Omat JHS-suositukset kunnille ja maakunnille:
 - » JHS 192: Tililuettelomalli
 - » JHS 194: Xbrl-taksonomia
 - » JHS 199: Talousarvio- ja suunnitelma
 - » JHS 200: Palveluluokitus
 - » JHS XXX: Kustannuslaskenta (kesken)
 - » JHS XXX: Taloustietojen raportointi (kesken)

suomi digi Tavoiteaikatauluja kuntien ja maakuntien taloustietojen raportoinnille ja tietojen hyödyntämiselle

3: Hyödynnetään avointa, omaa ja yhteistä tietoa

- o Kuntien ja maakuntien taloustiedon luokitukset, määrittelyt, koodistot ja ohjeet käytössä kansallisissa yhteentoimivuuspalveluissa ja valtiokonttorin palveluissa 6/2018 (JHS hankkeet)
- o Kuntien ja maakuntien taloustietojen ilmoituspalvelu käyttöön otettavissa 6/2018
- o **Talousarviot vuodesta 2020** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 12/2019
- o **Kuukausittaiset tulo- ja menotiedot vuodesta 2020** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 2/2020
- o **Neljännesvuosittaiset tilinpäätöstiedot vuodesta 2020** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 4/2020
- o **Tilinpäätös 2020 I** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 2/2021
- o **Tilinpäätös 2020 II** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 4/2021
- o **Tilinpäätös 2020 III ja palvelukohtaiset kustannustiedot** voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 6/2021
- o **Toimialakohtaiset kustannustiedot** (esim. opetustoimi, sairaala/toimipaikkakohtaiset kustannukset) voidaan ilmoittaa ilmoituspalveluun 6/2021
- o Valtiokonttorin raportointipalvelusta on saatavissa valmisraportteja (ja avoimen rajapinnan kautta) kertyneestä tiedosta tietojen toimittamisen aikataulun mukaisesti.
- o Vuosina 2018-19 tietopohja perustuu nykyisiin kunta-pohjaisiin tietoihin ja määrittelyihin
- o Aikataulu tarkentuu maakuntaudistuksen viivästymisen vuoksi!

60

Lisäinfoa aiheesta

- <http://vm.fi/kuntatieto>
- http://www.valtiokonttori.fi/fi-FI/Kansalaisille_ja_yhteisoille/Kunta_ja_maakuntata_louden_tietopalvelu
- Käyttöönottokoulutuksia:
 - » Oulu 14.11 / Helsinki 30.11
- Kuntatieto-ohjelman muutosseminaari 2.11
- Laskentafoorumi 12.-13.10
- Kuntaliiton, VM:n ja Valtionkonttorin tiedotteet